

- ۱- گزینه «۴» - روستایی: انتسابی (افراد در پدید آمدن آن نقشی ندارد) - اجتماعی (فرد بدون عضویت در یک گروه اجتماعی نمی‌تواند این ویژگی را داشته باشد) - ثابت (تغییر نمی‌کند)
منضبط: فردی (فرد بدون حضور در اجتماع هم این ویژگی را داراست) - اکتسابی (فرد در شکل‌گیری آن نقش دارد) - متغیر (در طول زندگی ممکن است دچار تغییر شود)
کارمند: متغیر (ممکن است بنا به شرایطی تغییر کند) - اکتسابی (فرد در شکل‌گیری آن نقش دارد) - اجتماعی (بدون حضور در اجتماع نمی‌توان این ویژگی را داشت) (سراسری ۹۸ - بانندی تغییر) (پایه دهم - درس هشتم)
- ۲- گزینه «۲» - روشنفکران چپ کشورهای اسلامی، حرکت‌های خود را در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی سازمان می‌دادند. تا هنگام فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند. اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از بنیان‌های فکری اسلامی یا اسلام‌ستیزی آنان نیست، بلکه از نوع اعتراضاتی است که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل گرفت.
(سراسری ۹۸ - با تغییر) (پایه یازدهم - دروس سیزدهم و چهاردهم)
- ۳- گزینه «۳» - زوال تدریجی قدرت کلیسا ← حاکمیت کنی‌ها و لردها
علل درونی تحولات فرهنگی ← به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد.
جهان‌های اجتماعی مختلف ← تنوع آگاهی و معرفت انسان و نیز تنوع اراده و اختیار
(سراسری ۹۸) (پایه یازدهم و دهم - ترکیبی)
- ۴- گزینه «۲» - جامعه‌شناسی تبیینی: روش مطالعه پدیده‌های طبیعی و اجتماعی یکسان است (حسی و تجربی) و جامعه‌شناس با شناخت نظم اجتماعی، به انسان قدرت پیش‌بینی، پیش‌گیری و کنترل جامعه را می‌دهد. بنابراین برای مطالعه اعتیاد، آن را به‌عنوان یک پدیده اجتماعی همانند پدیده طبیعی مطالعه می‌کنند و سعی در کنترل آن دارند.
جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری: در این دیدگاه، بر روش تفهیمی تأکید می‌شود اما هم‌چنان علم به علوم تجربی محدود است. از این رو، فقط امکان توصیف پدیده‌های اجتماعی وجود دارد و امکان داوری درباره آن‌ها فراهم نیست. بنابراین برای مطالعه اعتیاد، فهم رفتار معنادار و توصیف آن‌ها را پیش می‌گیرد.
جامعه‌شناسی انتقادی: در این دیدگاه، علاوه بر روش‌های تجربی - تفهیمی، سطوح دیگری از شناخت نیز به رسمیت شناخته می‌شود. بنابراین امکان داوری ارزشی و هنجاری و عبور از وضع موجود به سوی وضعیت مطلوب فراهم است. لذا برای مطالعه پدیده اعتیاد، هم امکان فهم وجود دارد و هم امکان داوری ارزشی و هنجاری. (سراسری ۹۸ - با تغییر) (پایه دوازدهم - درس دوم)
- ۵- گزینه «۳» - جامعه‌شناسی تبیینی بر جامعه‌شناسی تفهیمی و جامعه‌شناسی تفهیمی بر جامعه‌شناسی انتقادی تقدم تاریخی دارد. هدف جامعه‌شناسی تبیینی، شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها بود به‌علت توجهی که ماکس وبر به ضرورت فهم معانی رفتار کنشگران داشت، جامعه‌شناسی او را جامعه‌شناسی تفهیمی می‌نامند. جامعه‌شناسی انتقادی به شناخت حسی و تجربی بسنده نمی‌کند، بلکه سطوح دیگری از معرفت و عقلانیت را برای شناخت علمی به رسمیت می‌شناسد؛ به همین دلیل، داورهای ارزشی را نیز جزو علوم اجتماعی می‌داند. (سراسری ۹۷ - با تغییر) (پایه دوازدهم - ترکیبی)
- ۶- گزینه «۴» - پدیده‌های اجتماعی را می‌توان براساس اندازه و دامنه (خرد و کلان) و ذهنی یا عینی بودن، تقسیم کرد. اعتماد اجتماعی و متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی سانچی، پدیده‌هایی ذهنی و کلان هستند. مراقبت از اموال عمومی، پدیده‌ای عینی و کلان است. علاقه به پوشیدن رنگی خاص، پدیده‌ای خرد و ذهنی است. (سراسری ۹۷ - بانندی تغییر) (پایه دهم - درس چهارم)
- ۷- گزینه «۲» - در جامعه‌شناسی تفسیری این گونه تصور می‌شود که جهان‌های اجتماعی مختلف معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند؛ بنابراین برای فهم کنش انسان باید به سراغ روش‌های رفت که این تنوع‌ها و تفاوت‌ها را در نظر بگیرد.
(سراسری بانندی تغییر - ۹۸) (پایه دوازدهم - ترکیبی)
- ۸- گزینه «۲» - در تعاملات بین فرهنگی، هرگاه یک فرهنگ بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن نیز سرایت می‌کند؛ در این صورت، به مرور زمان، فرهنگی که به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، تحولات هویتی پیدا می‌کند. فرهنگی که در مسیر تحولات هویتی خود ارزش‌ها و عقاید فرهنگ دیگر را قبول کند، به آن فرهنگ ملحق می‌شود. جهان غرب، طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی، تحولات هویتی پیدا کرد. (سراسری ۹۷ - با تغییر) (پایه یازدهم - درس هشتم)

۹- گزینه «۳» - قسمت اول: فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود. رویکرد سکولار و دنیوی که پیش از آن، از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی از دین در سطح فرهنگ عمومی بسط پیدا کرده بود، با فلسفه‌های روشنگری عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غربی را تسخیر می‌کرد. بدین ترتیب، سکولاریسم در عقاید بنیادین این فرهنگ نهادینه شد.

قسمت دوم: در جریان انقلاب مشروطه، رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌زده به وجود آمد.

قسمت سوم: اندیشه سیاسی ناسیونالیستی در حرکت افراطی و استعماری خود با عبور از دوره اسلامی و رجوع به دوران پیش از اسلام، برای هریک از دولت‌های تازه تأسیس که بعد از دخالت استعمار در مناطق اسلامی ایجاد شده بود، شناسنامه‌ای ویژه تدوین می‌کرد. این عمل به قصد هویت‌سازی برای دولت‌هایی انجام می‌شد که به اقتضای عملکرد استعماری جهان غرب پدید آمده بودند و برای رسیدن به این هدف از مستشرقان و تاریخ‌نگاران غربی کمک گرفته می‌شد. (سراسری ۹۶ - با تغییر) (ترکیبی)

۱۰- گزینه «۱» - این گزینه در ارتباط با انقلاب اسلامی ایران و ویژگی‌های آن، کاملاً نادرست است.

(سراسری ۹۶ - با تغییر) (پایه یازدهم - دروس چهاردهم و پانزدهم)

۱۱- گزینه «۲» - عقل عملی نه تنها مشکلات جامعه‌شناسی را برای داوری‌های ارزشی و فعالیت‌تدبیری حل می‌کند، بلکه راز تفاوت پدیده‌های اجتماعی و انسانی را با پدیده‌های طبیعی نیز می‌گشاید. مشکل حس‌گرایان در این است که راه‌های دیگری را که برای شناخت عالم و از جمله شناخت جهان اجتماعی وجود دارد، مورد غفلت یا انکار قرار می‌دهند. (سراسری ۹۵ - با تغییر) (پایه دوازدهم - ترکیبی)

۱۲- گزینه «۴» - مباح دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان: لیبرالیسم / شکل‌گیری با فرهنگ و آگاهی مشترک آدمیان: جهان اجتماعی / اموری که برای بقای اصل زندگی اجتماعی لازم است: واجبات نظامیه (سراسری ۹۵ - با تغییر) (پایه یازدهم و دوازدهم - ترکیبی)

۱۳- گزینه «۱» - سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: بحران اقتصادی: آسیبی است که به نظام اقتصادی وارد می‌شود. در یک بحران اقتصادی، قدرت خرید مردم و مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد. تولیدکنندگان، بازار فروش خود را از دست می‌دهند و در نتیجه کارخانه‌ها تعطیل می‌شود و کارگران بی‌کار می‌شوند. این نوع بحران که با نامتعادل شدن سیستم عرضه و تقاضا و از بین بازار مصرف همراه است، می‌تواند در اثر عوامل مختلفی ایجاد شود. قسمت دوم: در این که اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم حسی تجربی، علم از ارائه جهان‌بینی و داوری‌های ارزشی دست شست و به این ترتیب، روشنگری مدرن به مسائل و امور طبیعی محدود شد. در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن این که علم حسی و تجربی نیازمند برخی معرفت‌های غیرحسی و غیرتجربی است، استقلال معرفت تجربی از دیگر معرفت‌ها مخدوش شد و به دنبال آن پرسش از مبانی غیرتجربی علم مدرن و مبانی رقیب آن شکل گرفت.

قسمت سوم: تداوم جنگ سرد، بازار بخش وسیعی از اقتصاد کشورهای صنعتی یعنی اقتصاد وابسته به تسلیحات نظامی را گرم می‌کرد. نظریه پردازان غربی پس از فرورپاشی بلوک شرق، محورهای عملیاتی جنگ و خون‌ریزی را از کشورهای غربی و ایدئولوژی‌ها و مکاتب غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرده‌اند که در دوران استعمار تحت سلطه و اقتدار جهان غرب در آمده بودند.

(سراسری ۹۴ - با تغییر) (پایه دوازدهم و یازدهم - ترکیبی)

۱۴- گزینه «۳» - انقلاب اسلامی به واسطه بازگشت به اسلام و با اتکال به فقه سیاسی و اجتماعی، مسئله اسرائیل را به عنوان مسئله جهان اسلام مطرح می‌کرد. بازگشت به اسلام، اولاً مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور و اعتقاد مسلمانان، مخدوش کرد؛ ثانیاً مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع باور و اعتقاد اسلامی و با اتکا به ایمان خداوند و قدرت الهی آغاز کرد. قتل انور سادات توسط اسلام‌خواهان مصر و شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین، نتیجه این حرکت بود. (سراسری ۹۴ - با تغییر) (پایه یازدهم - درس پانزدهم)

۱۵- گزینه «۲» - تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای ضروری و الزامی آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن، الزام‌های دیگری به وجود می‌آید که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد. (سراسری ۹۳ - با تغییر) (پایه دهم - درس ششم)

۱۶- گزینه «۳» - در دیدگاه مخالفان قشربندی (کمونستی)، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقات پایین نخواهیم داشت بنابراین، باید سعی نمود مالکیت خصوصی لغو شود. در دیدگاه طرفداران عدالت اجتماعی، دولت تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی، تدابیری بیندیشد. مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند. اندیشمندانی که مخالف قشربندی هستند (مدل کمونستی) معتقدند نابرابری‌های اجتماعی نتیجه رواج سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و به دست انسان‌ها پدید آمده است.

(سراسری ۹۸ - با اندکی تغییر) (پایه دوازدهم - درس هفتم)

۱۷- گزینه «۲» - داوطلبانه: کنش اجتماعی / رشادت فراوان: مسئولیت و تعهد / سبعیت: کنش عقلانی معطوف به هدف / جاودانه‌شدن: ارزش اجتماعی (سراسری ۹۵ - با تغییر) (پایه دهم و دوازدهم - ترکیبی)

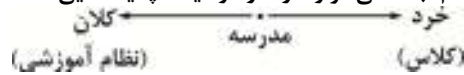
۱۸- گزینه «۲» - بحران معرفتی - علمی در جهان غرب، هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد. انکار و تردید در روشنگری به منزله انکار و تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود. (سراسری ۹۲ - با تغییر) (پایه دوازدهم و یازدهم - ترکیبی)

۱۹- گزینه «۴» - با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن الزام‌های دیگری به وجود می‌آید. ساختن جهانی جدید نیازمند گسترش معرفت و آگاهی و اراده نوین است و ممکن است جهان موجود اجازه بسط آن را نیز ندهد. تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آن‌ها باز گردد، جزو تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند. (سراسری ۹۷ - با اندکی تغییر) (پایه دهم - درس پنجم)

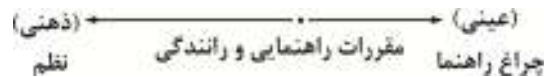
۲۰- گزینه «۱» - اجزای جهان اجتماعی:

(۱) تقسیم براساس نظام اجتماعی: پدیده‌های اجتماعی را براساس خرده‌نظام‌ها می‌توان تقسیم کرد. مثل خرده نظام اقتصادی، سیاسی، خانواده و آموزش، هر پدیده اجتماعی به یکی از این خرده‌نظام‌ها مربوط می‌شود. مثلاً کالا پدیده اجتماعی مربوط به نظام اقتصادی و ازدواج، پدیده اجتماعی مربوط به نظام خانواده است.

(۲) تقسیم براساس اندازه و دامنه: در این تقسیم‌بندی می‌توان پیوستاری ترسیم کرد که در یک سوی آن، پدیده‌های خرد، مثل کنش اجتماعی افراد و در سوی دیگر، پدیده‌های کلان، مثل نظام اجتماعی قرار دارند و در میانه، پدیده‌هایی که دامنه متوسط دارند، قرار می‌گیرند.

(۳) تقسیم براساس ذهنی و عینی بودن: هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی بدون معنا نیست. به همین دلیل، همه پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند اما همه پدیده‌های اجتماعی دارای بعد محسوس و عینی نیستند، پدیده‌های اجتماعی را از جهت عینی و محسوس بودن یا ذهنی و نامحسوس بودن، در یک پیوستار قرار می‌دهند. در یک سوی پیوستار، پدیده‌هایی هستند که بعد محسوس قوی‌تری دارند، مانند ساختمان‌های مسکونی و اداری یا کنش‌های بیرونی و در سوی دیگر، پدیده‌های کاملاً ذهنی قرار می‌گیرند، مانند عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی.

بنابراین:

آزادی بیان: ذهنی و کلان

روستا: خرد و محسوس

دید و بازدید عید نوروز: خرد و عینی است. (سراسری ۹۴ - با تغییر) (پایه دهم - درس چهارم)